

صالی — ۱۴ تشرین اول ۱۳۴۰

برنجی سنه ۱ — نومرو ۲۳

اداره خانه :  
باب عالی جاده سنده  
« وقت » مطبعه سنه  
متصل گوشه باشند  
نومرو ۲

صاحب و مدیری  
محمد مسیح

# ملک مشهور

آبونه شرائطی :  
سنه لکی ۲۵۰ ،  
آلتی آیلغی ۱۲۵  
فوق العاده نسخه لر  
ایچون ۲۰۰ و ۳۰۰  
غروشدو .

مجموعه من هیئت نجه  
طبعی تدبیر ایدلمه بن  
آثار اعاده ایدلمز

هر آیک برنجی و اوره بشجی کونلری هیفار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، فنی و رسمی مجموعه در .

## تدیم حصہ مطالعات

تدیمی مختلف عصر لرہ فصل تلفی ایتیرہ؟

سالم تکرہ سترہ [۰]

## تدیم تازہ زبان

صدر دیشانہ ہرم تدیم ومصاحب اولمغہ شایان اولان  
اوذات سر آمدک نام امجدلری احمددر . جوهر کرافقدر وجود  
ہبودلری کان عرفان اولان مدینہ قسطنطنیہ ند نمایان اولمشدر .  
اواخر سلطنت ابراہیم خان علیہ الرحمۃ والغفراندہ قاضیمسکر  
اولوب السنہ ناسدہ القابی ومدیجی وذات عالیجنابی ولولہ آرا  
اولان مصطفی افندیکن شیرہ سیدر . تحصیل معارف فراوان  
وتکمیل عوارف عرفان ایلوب روح کلامدن ذوق تامی اولان  
شعرای بنامندردرک کلشن اندیشہ سنک ہر ورد مطراء بہمالی  
حیرتفرمای بلابل شاخصار خیال و حلاوت مقال قند مثالی  
مصرالبلاغہ کلاہ رونق شکن گفتار ارباب سحر حلالدر .  
بر شاعر ماهر ہر هنر مبادردرک زبان ترکیہ انشایہ آغازایتہ  
ویسی نازک زبانی زمانہ بہ انسی کی وکندوبہ مخصوص اولان  
ادای دلپذیر ایلہ بزم انشای شعرادہ ترانسار شوق اولسہ مانند  
عندلیب اول دوحہ کلاک سارطیور موزون السجع بلیغ المفاک  
فرط لذت سماعدن دمبستہ ولال ایدر ولسان عربیدہ حریربان  
نسج بلاغت اولدقہ روان صریء مقامات عیونک ہر برقدعہ  
بر فکرکنندہ واقف بی شعور وطرح انداز نظم اولدینی ایات  
متنی ٹکانک ادای انجاز آفرینی روح خیامک خیمہ زرین  
طناب صروشکی ریخ صرصر غبطہ وحسدن بر اضطراب  
ایدوب یحضور ایدر . فارسیدہ خودنامی کشیدہ کنکرہ شرف  
وشوک واول وادیدہ دخی فارس فرسان مضار فراست اولان  
طبع بلند پروازی سابق خیال صائب وعرفہ شیرازی وانشای  
طبع صافی حیرتدہ درون صافیدر . الحاصل طبیعت پاکیزہ سی  
بغاوت عالی بر شاعر ممارس الفن ولاہالی اولوب آن یسیردہ  
ہزار آثارہ قادر وهر بمدحک لایق وصفی گفتار سنچ اولور  
بر شاعر ماهر در . حالا طریق علیہ مدرسین کرامدن وکروہ  
جلیلہ میانہ سندنہ ارباب کلاک معروف وبنامرندن در . اگرچہ  
آثاری رونق بخش مجموعہ شعرا وکفتاری بالجلہ معروف ظرفا  
اولدیغندن مشہور جملہ انام ومشہود خاص وامدر آنحق بو

[۰] تدیم صاعکن یازیشدر .

برنجی مصرعک باشندہ کی (ینہ ) ، بوکوچوچک گلہ  
دعوا مزک بوبوک بردلیلی دکلدر ؟ فردی استعدادک حتی اونوتو-  
لماق شریطیہ ، محیط شخصلر اوزرنده کی تاثیراتہ تدیم قادر  
قوتی بر مثال اولاماز . دورینک بوتون اوصافی ، یاشانیان  
حسانک بوتون انجہ لککری بوجرہ بنلکنہ قلب ایدہ بیلک  
ہر حالہ بوبوک برصنت قدرتنہ وابستہ درک ندیمدہ بوقدرتی بز  
پک صلابتی بولیورز .

تدیمک سرای الہامیہ ویا شراب وجانان ابرامیلہ یازمالیوب  
ایچنک بوتون حرارتیہ سوبیلنیلمش اولہ مصرعلریدہ وارکہ  
اونلردہ تجلی ایدن حالت روحیہ ایلہ دیگر سوزلری تالیف  
ایدہ بیلک پک قولای اولماسہ کرکدر . اونک ایچوندرکہ بز  
تدیمی علی العادہ برسفیہ ، برعاش تلقی انجہ یوزر . یوقہ اکثر  
اشعارینہ کورہ ویریلجک حکم بیلہ بز ی بوقفلدہ خضایہ  
دوشمکدن قور تاراماز . مثلاً یاقیز ..

حقای طالع ناساز کاری بدن صور

امانمان ستم روز کاری بدن صور

دوشوب امیدہ نہ ریکدکم یی بیلورم

بلای کشمکش انتظاری بدن صور

برایی کونندہ نہ غداقلترین کوردم

فلک دیبکاری ناپایداری بدن صور

بردہ شوہ تسدیس لک باشیلہ صوکنندن بررقطعہ نقل ایدہ حکم:

نغم خالکچہ کنج عشق مسکی الحان اولسون

تکلی ملکی یاد انیم غلندہ نام اولسون

دلہ جام امل اندوہ وختنصر حرام اولسون

نمک اکسیلمہ سون پیمانہ عرم تمام اولسون

خی محروم بزم وصل ایدن مت مدام اولسون

دل مجروحک قاتل انجیز شادکام اولسون

.....

بوگون کوردم تدیم جانکداز درد پروردی

کیاہ گویہ مختکامہ دوشمش جہرہ زردی

زبان چکدکچہ کانون جکردن شعلہ دردی

دمادم آہ ایدوب بومطالع دلوزی بویلردی . . . الخ

کودیلورکندیم ، محیطنک بوتون جاذبہ دار نمایاشریتہ ترچان  
اولمغہ برابرروحنک کوروتمز برلرندہ شعرک وصنعتک ابدی قولیجیمی  
نادیدہ بریا قوت کی بوتون آتشینلکی ایلہ بحفاظت ایدہ بیلمشدر .

دوشورمہ کنیدی کرداب انقلابہ تدیم

زمان اولور سکادہ برکنار اولور پیدا

دین زوالی شاعر ، فلا کتی برانقلابہ معروض قالمشہدہ ،  
اخلافنک حرمتکار قلبلری ظاہرا شاد ، فقط حقیقتدہ ناشاد  
اولان روحہ برسکون وراحت ساحلی یابیلمشدر . اونی تام  
ایکی یوز سنہ صوکرہ عاقبتہ آجیہرق یاد ایدرکن ، او عاقبتی  
احضار ایدن جہل وظلمتدہ لعنت اتجکدن کندمری آلامایوزر .

تقریر اول ۳۴۰

مسن عالی



مجله جلیله کسب شرف جدید ایچون بومرته بسط وتمهید اولندی .

رجائی زاده محمود اکرم بك « قسمادن بر قاچ شاعر » عنوانی کوچوك اثرده ندیم ایچون شو سوزلری سوبلیور :  
« سلطان احمد ثالث عصرینك یكانه شاعر نكته دانی و داماد ابراهیم پاشا مجلس اذواقك منفرد ندیم تریانی اولان قضاندن استانبولی احمد ندیم افندی - كه سلامت طبع و دقت تمیز ایله تمایزه شاهد اولان تراكت و سلامت افاده سی و فصاحت اسلوبی ایله وصفده :

بیت  
خسته لکاردن آمان کورمه چشم سیهک  
مومیا بویه غلده شکست کلک  
(وله)  
نمزه بر زهر چقار چشم نیکوشتدن  
کشور حسنتک اذدر طوغار آهوسندن  
(وله)  
خطک نظر عاشقه البته کرادر  
قلبدن آغرای شوخ ترازوی محبت

قناد ادب دینله لایق  
اولدینی کی ، شوخی مشرب و شطارت مزاجنه دلالت ایدن  
ادای شرین و تعبیات شکرینی ایله حقیقه :

قناد ادب دیمکه صادق  
کورینور - متأخرین شعرای عثمانیه نك كركچدن مابه الافتخاری  
عد اولنه حق دهاته ادبايك برنجیلر دندر .

کندیسندن مقدم اولان مشاهیردن فضولیلرک ، نفعیلرکه  
مختارلندن اولدینی و یولرنده کندیلرینه هنوز مسابقت ایدن  
بولمادی مسلم اولقله برابر ، بوايکی ذلت و حتی ندیدن مؤخر  
اولان شیخ غالب اکثر سوزلرنده ایرانلیک شایه سی کورینور .  
ندیم ایسه - ادبیات عجمه مالوفیده - اشعار فارسیه سی دلالت  
ایلدیکی وجهه - نه فضولیدن ، نه نفعیدن آشاغی قالدینی حالد -  
ترکی اشعارنده شیوه لسان ترکیدن ممکن اولدینی قدر ابرامغه  
دقت ایدرک ، بوخصوصجه اقرانك کافه سنه رجحان فضیلت  
اثبات ایشدر .

ندیمک طبعاً شاعر یارادلدیفنه حسن خیال و غرابت تصویری  
الك بيوك شاهد وزاده طبعی اولان اوبدایع ایسه الك اول مزیت  
فطریه سنه عائد ایسه ده ، شاعرک اویله گل فصلنه یتشمش بلبلر  
بی ، کال شوق و شطارتله بردوزیه نغمه ساز بلاغت اولسنه ،  
بولدینی عصرک دخی خیلی تأثیری ، خیلی معاوتی اولوق  
لازمکلیر . الخ .

فطین مژگنه سندنه :  
ندیدن بیش ربع عصر سکره یازیش اولان تذکره فطینده  
بویه دیور :

« احمد ندیم افندی شهری الاصل اولوب طریق تدریسه دخول  
ایله مؤخرأ محمود پاشا معشر بی فحولیسنده کائن محکمه ده برمدت  
اجرای امر حکومت ایلدکد نکره بیك یوز قرق اوچ تاریخلرنده  
دارقاه رحلت ایشدر . مومی الیه کال و فضلی نمایان بر شاعر  
آتش زبان اولوب منات طبعی یادکار روز کار اولان دیوان  
بلاغت عنوانی بر برهان قوی و رجحان متین معنویدر . سالم افندی  
تذکره سنده دخی بعض آثار لطافت شعاری مسطور و مقیدر . »

مجموعه ابوالضیا ، جزء ۱۰ ، صفحه ۲۹۷  
۲۴ جمادی الاخره ۱۲۹۶ سنه سنده نامق کال بک مدللیدن  
ابوالضیا توفیق بکه یازدینی بر مکتوب که نمونه ادبیاتک ترتیبی  
تصور اولنان نظم قسمنه عائددر ، ندیمه دائرشوسطرلر اوقونور :  
« ینه اوعصرک اداسندن عثمانیلرک الک بیوک افتخارینه شایان  
اولان ندیم کندی کندینه بریول آجش ؛ چوق مناسبتر شیلر  
سویله مش ؛ فقط بر چوق سوزلرنده ده عرب و غرب ادبیاتی  
ایچنه قاریشمغه لیاقتی کوسترمش .

( ندیمک اثرینی ایسترسه ک بن انتخاب ایدرم ؛ محاکمه سی ده  
ینه بن امضام آلتنده یازارم فقط جیب کتبخانه سنک برجلیینه  
بیله صیغماز . لسانک الک بیوک شاعری ندیمدر . ) .

مجموعه ابوالضیا ، جزء ۱۱ ، صفحه ۳۲۵  
۱۷ رجب ۱۲۹۶ تاریخلی مکتوبنده ده ندیمه دائرشوسطرلر  
وارددر : « ندیمک انتخاب و ملاحظه سی ذاتاً سکا دلک بکاعائددر ؛  
حتی امضام آلتنده کوندره حکم ؛ وحی آثار و مطالعه (نمونه)  
حقیقه سیله یوز صحیفه قدر بر طوته حق نژده عثمانیلرک الک بیوک  
کاتی کیم ایسه او اولسون ؛ شرعه الک بیوک صاحب قدرت  
عثانیلر ایچنده ندیمدر . یالکتر سالم تذکره سنده آواده بکا  
اومر حومک برترجه حالی کوندر . »

ابوالضیا توفیق بک « نمونه ادبیات عثمانیه » سنک ۲۴ نیجی  
صحیفه سنده شو سوزلری سوبلیور :

### مزمومه

ندیم عصر ننده کل متمزده امثالی نادرکلان اجله ادبا دندر .  
هله اشعاری حسن تصور و لطافت معنی جهتلیله عادتاً اعجاز  
مرتبه سنده در . حتی وقبیله کال بک - ادبیات عثمانیه ده دائر  
نشر ایندیکی برمقاله ده - ندیمک دیوانی شو عباره ایله تعریف  
ایشیدی : « ندیمک دیوانی ایسه آادان طوغمه صیونمش بر  
کوزل قیز رسمنه مشاهیر ؛ اگرچه ارباب مذاق بر نظرده